

индивид (български гражданин, независимо от кой етнос) е участник в трудовия пазар, той има своя *лична, индивидуална* трудова кариера, изява и постижения, принос, заплата и пенсия и т.н. — в духа на меритократичния идеал на съвременното модерно и постмодерно демократично и пазарно европейско общество.¹⁰

7. Принципното решение: еманципирането на индивида

От всичко дотук следва, че изводът за подхода към ромите е поставянето във фундамента *индивидуалното, личностното развитие* на всеки човек от ромския етнос, което на практика, в обобщения и коментиран по-горе исторически план означава: *еманципиране на индивида от общността, индивидуална свобода*. В резюмиран вид това е нещо много сериозно: осигуряване и за *индивидите, лицата*, принадлежащи и идентифициращи се към етническите общности днес у нас — на епохалния преход от традиционните ценности към ценностите на модерността.

Образователната десегрегация е възможна най-вече чрез получаването на добро образование от *всеки отделен* ром, както и от всеки отделен българин, турчин, арменец и пр., а не от или чрез етническите им общности. *Икономическата десегрегация* на ромите е постижима чрез трудовото участие и кариера на всеки отделен ром, както на представителите на другите етноси, а не чрез осигуряването на някакви „етнически ниши“ в икономиката, достъпни и осигурени само за отделни етноси. *Етническата десегрегация* на ромите е реализуема чрез включването на всеки отделен ром, както и на всеки отделен българин, турчин, еврей и пр. в *социалната* структура на обществото. Самата същностна общностна природа на етносите, принадлеж-

¹⁰ Тук не мога да не спомена крилатата фраза на граф Клермон-Тонер, депутат от генералните провинции, който в един дебат от 1791 г. относно това дали да се признае френско гражданство на евреите във Франция, заявява: “Трябва да откажем всичко на евреите като нация и да признаем всичко на евреите *като индивиди*.” (цит. на целия текст по Бретон 2002: 15, к.м.-Н.Т.).